

Ole kielitietoinen

Kirjoita helppoa kieltä

Puhu helppoa kieltä

Malta

Varmista

- Tee havaintoja kielestä, jota käytät työssä ja ohjauksessa.
- Ole oman alasi kielen opettaja: sisältöä ja kieltä ei voi erottaa.
- Selitä, näytä ja toista.
- Kannusta, rohkaise ja innosta.
- Arvosta kaikkia kieliä.

- Valitse otsikko, josta selviää pääasia.
- Käytä helppoja, tavallisia ja lyhyitä sanoja. Selitä vaikeat ja vieraat sanat.
- Anna esimerkkejä.
- Käytä kuvia.
- Kirjoita lyhyitä lauseita ja virkkeitä.
- Aloita virke päälauseella, sen jälkeen yksi sivulause.
- Kirjoita tekstiin lyhyitä kappaleita.
- Suosi ”ranskalaisia viivoja”.

- Käytä tuttuja ja tavallisia sanoja.
- Selitä vaikeat ja vieraat sanat helpolla kielellä.
- Puhu lyhyitä ja käytä helppoja lauseita.
- Puhu tavallista puhekieltä, jota toinen ymmärtää:
 - ei slangia
 - ei murretta
 - ei lyhenteitä.
- Vältä sanontoja ja kielikuvia.
- Selitä ne heti, jos käytät niitä.

- Kerro vain yksi asia kerrallaan.
- Älä siirry nopeasti asiasta toiseen.
- Etene hidasta tahtia.
- Pidä taukoja: anna aikaa ajatella ja puhua.
- Toista asiat eri sanoin.
- Ole ystävällinen.
- Puhu vain vähän kerrallaan, kysele.
- Kuuntele toista.
- Älä luennoi yksin.
- Älä puhu samaan aikaan, kun toiset katsovat jotain tai lukevat.

- Havainnollista:
 - eleet, ilmeet
 - kerro esimerkkejä
 - käytä kuvia ja esineitä
 - näyttele, piirrä jne.
- Kysy kysymyksiä siitä, mitä olet selittänyt.
- Kysy: mitä, miten, miksi?
- Pyydä, että opiskelija kertoo asiat omin sanoin tai mitä hän tekee ja miksi.
- Tee asiat yhdessä opiskelijan kanssa: selitä, mitä teet.
- Pyydä, että opiskelija selittää itse samat asiat.

Kieli on valtaa.

Miten käytät sitä?

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Var språkmedveten

- Var observant på språket, som du använder.
- Var språklärare i din egen bransch: innehåll och språk kan inte skiljas åt.
- Förklara, visa, upprepa.
- Uppmuntra, stöd och inspirera.
- Värdesätt alla språk.

Skriv lätt språk

- Välj en rubrik, där huvudsaken framkommer.
- Använd lätta, vanliga ord och ge exempel.
- Använd även bilder
- Skriv korta meningar och fraser. Börja en fras med en huvudsats.
- Skriv korta stycken
- Lämna en tom rad mellan styckena.
- Gynna korta listor alltså "franska streck".

Tala lätt språk

- Använd bekanta ord.
- Välj de lättaste orden.
- Förklara svåra och främmande ord.
- Tala korta meningar.
- Använd lätta meningar.
- Tala vanligt talspråk:
 - inte slang
 - inte dialekt
 - inte förkortningar
- Undvik ordspråk, och bildliga uttryck.
- Förklara dem genast, om du använder dem.

Vänta

- Berätta en sak i taget.
- Gå lugnt framåt
- Håll pauser: ge studerande tid att tänka och tala.
- Upprepa saker med andra ord.
- Var positiv och vänlig.
- Tala bara lite i taget, fråga och diskutera.
- Lyssna på den andra.
- Föreläs inte ensam.
- Prata inte samtidigt, om den andra tittar på någonting eller läser

Försäkra dig om

Visualisera:

- använd gester, uttryck
- berätta exempel på lätt språk.
- visa bilder och föremål
- spela roller, rita etc.
- Ställ frågor om det, som du har förklarat.
- Fråga: vad, hur, varför?
- Be den andra förklara sakerna med egna ord.
- Förklara vad du gör och be den andra också själv förklara samma saker.

Språket är makt.

Hur använder du det?

UNDERVISNINGS- OCH
KULTURMINISTERIET